

SFIR - Svenska Föreningen för Industriellt Rättsskydd

Tillägg till remiss

Patentprocessen m.m. (SOU 2001:33)

Svenska föreningen för industriellt rättsskydd (SFIR) har i sitt yttrande den 1 oktober 2001 anfört att man vid utformningen av den svenska domstolsorganisationen bör ytterligare överväga förutsättningarna för att inom ramen för samma ordning pröva inte bara alla immaterialrättsliga mål utan också konkurrensrättsliga och marknadsföringsrättsliga mål. SFIR föreslår att följande ordning för prövning av immaterialrättsliga, konkurrensrättsliga och marknadsrättsliga mål övervägs inom ramen för en sådan utredning.

I en domstolsorganisation som skall pröva mål på det immaterialrättsliga och konkurrensrättsliga området finns, som SFIR framhållit i sitt yttrande, ett uttalat behov av specialkompetens i både över- och underrätt. Av särskild betydelse är enligt föreningens mening att det finns en sådan kompetens även i överrätt, så att intresset av en välgrundad nationell praxisbildning kan tillgodoses. I praktiken finns det inte förutsättningar för vare sig Högsta domstolen (HD) eller Regeringsrätten (RR) att pröva ett tillräckligt antal mål för en enhetlig praxisbildning. Även i en domstolsorganisation där HD eller RR formellt är högsta instans kommer andra instans i praktiken att vara slutinstans i de allra flesta mål. Av avgörande betydelse vid utformningen av den svenska domstolsorganisationen på de nu aktuella rättsområdena är därför att det finns tillräcklig specialkompetens i andra instans. Detta är för övrigt redan konstruktionen när det gäller de marknadsrättsliga och de konkurrensrättsliga målen.

Ordförande
Professor Marianne Levin
Juridiska Fakulteten
Stockholms Universitet
106 91 STOCKHOLM
Tel: 08-16 25 44
Fax: 08-612 41 09

Sekreterare
Jur kand Katarina Strömholm
Rydin & Carlsten Adv byrå
Box 1766
111 87 STOCKHOLM
Tel: 08-679 51 70
Fax: 08-611 48 50

Skattmästare
Jur kand Bo Davidsson
Awapatent
Box 45086
104 30 STOCKHOLM
Tel: 08-440 95 07
Fax: 08-440 95 50

Klubbmästare
Advokat Johan Ramberg
Magnusson Wallin Adv byrå
Box 7009
103 86 STOCKHOLM
Tel: 08-407 09 00
Fax: 08-407 09 10

Konkurrens- och immaterialrättsliga mål handläggs f.n. på skilda avdelningar både i Stockholms tingsrätt och i Svea hovrätt. Dessa båda målkategorier innehåller i avsevärd utsträckning likartade problem, t.ex. då det gäller att fastställa omfattningen av en skada som orsakas av ett konkurrensskadligt förfarande resp. ett immaterialrättsligt intrång. Ett konkurrensrättsligt mål kan t.ex. gälla förfaranden som grundas på den monopolställning som en immaterialrättslig ensamrätt ger och som under vissa omständigheter kan innebära missbruk av dominerande ställning. Immaterialrättsliga och marknadsföringsrättsliga mål rör överväganden som hör nära samman med varandra. Som framhålls i direktiven till 1999 års patentprocessutredning talar problemen med det sviktande målunderlaget i Patentbesvärsrätten (PBR) på patentsidan för att verksamheten på patentområdet bör koncentreras till en domstol.

Mot den angivna bakgrunden ser SFIR det som en möjlig och ändamålsenlig lösning att den verksamhet som bedrivs i Patentbesvärsrätten (PBR) och Marknadsdomstolen (MD) förs samman med den som bedrivs i Svea hovrätt på de nu aktuella rättsområdena. Det kan ske i form av antingen en specialdomstol inom Svea hovrätt, av samma slag som t.ex. Miljööverdomstolen, eller genom att en avdelning inom hovrätten görs till specialavdelning för patentmål, marknadsföringsrättsliga och konkurrensrättsliga mål eller genom att bilda en fristående specialdomstol. Härigenom skapas en domstol med specialkompetens på både det immaterialrättsliga och det konkurrens- och marknadsföringsrättsliga området. Föreningen förordar vidare att Patent- och registreringsverkets (Patentverkets) avgöranden i patentärenden överklagas till hovrätten/specialdomstolen och att de tekniskt kunniga patentdomarna i PBR tillförs hovrätten/specialdomstolen i stället för tingsrätten. Härigenom skulle hovrätten/specialdomstolen tillföras största möjliga kompetens i alla patentmål.

En sådan domstol skulle få goda förutsättningar att följa den internationella rättsutvecklingen och att svara för en enhetlig och välgrundad nationell praxis på dessa områden. Därvid får prövas hur rätten skall vara sammansatt i de olika typerna av mål. Vilken form som än väljs bör naturligtvis den möjlighet som numera finns att direkt gå till andra instansen med förbudsyrkanden i marknadsrättslig ordning bibehållas.

Om de tekniskt kunniga ledamöterna i PBR tillförs hovrätten/specialdomstolen, får tingsrättens behov av tekniskt sakkunskap i sin helhet hämtas från kretsar utanför domstolsväsendet. Eftersom det i mål om patent kan handla om straff och skadestånd, måste sådana mål starta i tingsrätten (se Dir. 1999:28). Dessa mål skulle med den förslagna ordningen komma att överklagas till hovrätten/specialdomstolen och där handläggas av domare med en vidsträckt erfarenhet av patentmål. På så sätt skulle behovet av en stark överinstans kunna tillgodoses.

De diskussioner som förs inom EG om bl. a. gemenskapspatent och inom arbetsgruppen angående ett frivilligt tilläggsprotokoll till den Europeiska patentkonventionen (EPC) om upprättande av en gemensam patentdomstol tyder på att en sådan domstol kommer att få något slag av lokal anknytning i medlemsstaterna i form av avdelningar knutna till en befintlig domstol i dessa länder med tillräcklig erfarenhet av patentmål. Om en sådan ordning genomförs, skulle Sverige med den föreslagna organisationen stå väl rustat att möta de krav som kan komma att ställas för att ett land skall kunna utnyttja möjligheten att upprätta en sådan lokal avdelning, eftersom den lokala avdelningen av den gemensamma domstolen kan knytas till immaterialrättsdomstolen inom eller utom Svea hovrätt eller till den speciella avdelningen i hovrätten för patentmål m.m. Sverige skulle dessutom ha goda

förutsättningar att förse den gemensamma domstolen med konkurrenskraftiga kandidater till domarposter i domstolen.

Förslaget innebär en påtaglig förändring i det svenska domstolsväsendet, eftersom det leder till att både PBR och MD upphör som självständiga domstolar. Indirekt berör förslaget också Stockholms tingsrätt samt bl.a. Patentverket, Konkurrensverket och Konsumentverket. Det förutsätter dock inte några mer omfattande förändringar hos vare sig tingsrätten eller de nämnda verken. Dessa konsekvenser måste givetvis noga övervägas, t.ex. genom att en särskild utredning tillsätts med uppgift att inom viss kortare tid lägga fram förslag i de hänseende som berörs av förslaget.

Detta yttrande har efter hörande av SFIRs styrelse utarbetats av patenträttsrådet Per Carlson, f.d. hovrättslagmannen Bengt G. Nilsson, och ordföranden Marianne Levin .

Marianne Levin
Professor, jur. dr
Ordförande